

การศึกษาความพึงพอใจและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร
สำหรับชาวต่างประเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

A Study of Stakeholders' Satisfaction and Needs toward the Bachelor of Arts
in Communicative Thai for Foreigners, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

กนิษฐา พุทธเสถียร, วุฒินันท์ ชัยศรี, ปทุมวดี ลำเลิศ,

KANITHA PUTTHASATIEN, WOOTTINAN CHAISRI, PATUMVADEE LUMLERT,

ชมชนก ธนาวีราภรณ์, รุ่งเพชร วรพงศาพิตย์

CHOMCHANOK THANAWEEARORN, RUNGPHET VARAPHONGSATIT

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

BACHELOR OF ARTS IN COMMUNICATIVE THAI FOR FOREIGNERS,

THE FACULTY OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES, NAKHON RATCHASIMA RAJABHAT UNIVERSITY

จังหวัดนครราชสีมา

NAKHON RATCHASIMA PROVINCE

Received: November 5, 2025

Revised: December 8, 2025

Accepted: December 15, 2025

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความพึงพอใจ และ 2) วิเคราะห์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4 กลุ่ม ได้แก่ บุคลากร ศิษย์เก่า นักศึกษาปัจจุบัน และผู้ประกอบการ ต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ (หลักสูตร พ.ศ. 2564) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการปรับปรุงหลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2569 วิธีดำเนินการวิจัยใช้การผสมวิธี (Mixed Methods) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 104 คน ด้วยแบบสอบถามเชิงปริมาณ (มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ) และคำถามปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติพรรณนา (ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรโดยรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.28) โดยมิติการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการประยุกต์ใช้ในงานอาชีพ ได้รับความพึงพอใจสูงสุด ($\bar{X} = 4.80$, 4.71) ส่วนความต้องการในการปรับปรุงหลักสูตร พบว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความเห็นพ้องสูงในการเพิ่มรายวิชาใหม่ โดยเฉพาะในมิติการแปลและทักษะพิเศษ ($\bar{X} = 4.85$) มิติเทคโนโลยี นวัตกรรม และการฝึกปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.84$) และ มิติการสื่อสารเชิงธุรกิจ ($\bar{X} = 4.80$) โดยรายวิชาที่ควรจัดเป็นลำดับแรก ได้แก่ ภาษาไทยเพื่อธุรกิจระหว่างประเทศ ($\bar{X} = 4.97$), การล่ามภาษาไทยเบื้องต้น ($\bar{X} = 4.96$) และการใช้ AI และเครื่องมือดิจิทัลในงานภาษาไทย

($\bar{X} = 4.90$) ผลการวิจัยนี้เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สำคัญสำหรับการทบทวนหลักสูตรตามแนวทาง Outcome-Based Education (OBE) และการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนให้สอดคล้องกับทักษะแห่งอนาคต (Future Skills) และความต้องการของตลาดแรงงานในบริบทโลกหลังโควิด-19

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ ความต้องการ ปรับปรุงหลักสูตร ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ นครราชสีมา

ABSTRACT

This study aimed to 1) examine the satisfaction levels, and (2) analyze the needs of four key stakeholder groups - faculty members, alumni, current students, and employers—regarding the Bachelor of Arts Program in Thai Language for Communication for Foreigners (revised curriculum, B.E. 2564) at the Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, in order to inform the upcoming curriculum revision scheduled for B.E. 2569. A mixed-methods research design was employed. Data were collected from a total of 104 participants using a quantitative questionnaire (5-point Likert scale) and open-ended qualitative questions. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics (mean and standard deviation) and one-way analysis of variance (One-way ANOVA), while qualitative data were analyzed through content analysis.

The findings revealed that stakeholders expressed an overall high level of satisfaction with the current curriculum ($\bar{X} = 4.53$, SD = 0.28). The dimensions of “Work-Integrated Learning” and “Professional Application” received the highest satisfaction scores ($\bar{X} = 4.80$ and 4.71, respectively). Regarding curriculum improvement needs, stakeholders demonstrated strong consensus in favor of introducing new courses, particularly within the dimensions of Translation and Advanced Skills ($\bar{X} = 4.85$), Technology, Innovation, and Practicum (M = 4.84), and Business-Oriented Communication ($\bar{X} = 4.80$). The top-priority courses recommended for inclusion were: Thai for International Business ($\bar{X} = 4.97$), Basic Thai Interpreting ($\bar{X} = 4.96$), and AI and Digital Tools in Thai Language Practice ($\bar{X} = 4.90$). These findings provide robust empirical evidence to support curriculum revision grounded in Outcome-Based Education (OBE), ensuring that graduate competencies align with future-ready skills (Future Skills) and labor market demands in the post-pandemic global context.

Keywords: Satisfaction, Needs, Curriculum Revision, Communicative Thai for Foreigners, Nakhon Ratchasima

บทนำ

การศึกษาระดับอุดมศึกษานับเป็นกลไกหลักสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ โดยมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในมิติทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565, น. 1) ทั้งนี้ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ได้กำหนดปรัชญาและวิสัยทัศน์ที่มุ่งสร้างบัณฑิตและพัฒนากำลังคนในทุกช่วงวัย (Lifelong Learning) ให้มีคุณธรรม จริยธรรม และมีสมรรถนะ (Competency) ที่จำเป็น ซึ่งสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน (Disruption) ของสังคมและเทคโนโลยีในปัจจุบันและอนาคตได้เป็นอย่างดี รวมถึงการ

ยกระดับศักยภาพทุนมนุษย์ให้เป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระดับสากล (สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ, 2565, น. 55)

พลวัตการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการพลิกผันจากเทคโนโลยีดิจิทัล แนวโน้มสังคมผู้สูงอายุ ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ไปจนถึงผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อภาคอุตสาหกรรมและตลาดแรงงาน ทำให้ระบบอุดมศึกษาจำเป็นต้องปรับตัว (Re-Adjust, Re-Position, Reinvent) เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนให้มี สมรรถนะสูง ตรงตามความต้องการของภาคอุตสาหกรรมเป้าหมายและการพัฒนาประเทศ สถาบันอุดมศึกษาจึงต้องมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตให้มีทักษะแห่งอนาคต (Future Skills) และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) เช่น ทักษะด้านเทคโนโลยี ทักษะด้านสังคมและอารมณ์ และทักษะเชิงพฤติกรรมขั้นสูง เช่น ความคิดสร้างสรรค์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อลดปัญหาช่องว่างทางทักษะ (Skill gap) ที่บัณฑิตจบออกมามีทักษะไม่ตรงต่อความต้องการของตลาดแรงงาน (สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ, 2565, น. 6) การประเมินหลักสูตรจึงถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่ใช้กำหนดกรอบสมรรถนะของบัณฑิต มาตรฐานคุณภาพ และทิศทางการผลิตกำลังคนของประเทศ กิตติพิทน์ แสงงาม (2566, น. 74) กล่าวว่า การประเมินนี้จะช่วยให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความต้องการของสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรที่สามารถผลิตบัณฑิตที่พึงประสงค์ได้

ในบริบทปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง เนื่องจากภาษานับเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสารเพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการค้า การลงทุน เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา การท่องเที่ยว และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรม ทั้งนี้ ชาวต่างชาติที่มาอาศัยในประเทศไทยมีความจำเป็นต้องเรียนรู้ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาที่ใช้ในสังคมไทยเพื่อการสื่อสารระหว่างกัน (พิมพ์พารณ์ บุญประเสริฐ, 2559, น. 211-212)

กระแสการเคลื่อนย้ายของประชากรชาวจีนได้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ นับตั้งแต่สาธารณรัฐประชาชนจีนได้ประกาศนโยบายก้าวออกไป ในปี ค.ศ. 2000 และเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ในปี 2001 กระตุ้นให้เกิดการเคลื่อนย้ายเพื่อแสวงหาโอกาสทางการศึกษาและโอกาสทางธุรกิจในต่างประเทศ ส่งผลให้นักศึกษาจีนจากมณฑลยูนนานและมณฑลกว่างซี ได้เข้ามาศึกษาต่อในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น (กุลนรี นุกิจรังสรรค์ และคณะ, 2564, น. 26, 31) โดยนักศึกษาจีนมองว่าการศึกษาต่อในไทยเป็นการเพิ่มโอกาสในการทำงานหรือการประกอบธุรกิจในอนาคต ทั้งนี้ งานวิจัยของ วรี เรืองสุข และคณะ (2567, น. 32) พบว่านักศึกษาจีนมีความมุ่งหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาในระดับที่สูงที่สุดคือ นักแปลภาษา ล่าม รองลงมาคือ ผู้ประกอบการธุรกิจระหว่างจีน - ไทย และเลขานุการ ซึ่งบ่งชี้ถึงความต้องการกำลังคนที่มีความสามารถทางภาษาไทยควบคู่ไปกับทักษะทางธุรกิจ

อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยยังคงมีความหลากหลาย และมีข้อจำกัดที่เนื้อหาหลักสูตรบางส่วนอาจเน้นหลักภาษาและไวยากรณ์ หรือระดับภาษาที่เป็นทางการมากกว่าการสื่อสารในชีวิตจริง (กิตติพิทน์ แสงงาม (2566, น. 72) ซึ่งส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนไม่ตอบสนองต่อการใช้ภาษาในสถานการณ์จริงได้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้ วิไลศักดิ์ กิ่งคำ และคณะ (2564, น. 7) ได้เสนอแนะว่าหลักสูตรควรมีการปรับปรุงโดยเน้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นแนวสำคัญ เนื่องจากในโลกปัจจุบันทักษะด้านการสื่อสารมีความสำคัญ และควรเพิ่มเนื้อหาที่ทันสมัยและตอบโจทย์ตลาดแรงงาน เช่น การสอนภาษาไทยเพื่อชาวต่างชาติ ควรส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรม และการเสริมทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เพื่อให้สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนั้น การศึกษาความพึงพอใจและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อนำไปสู่การออกแบบ

หลักสูตรที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน โดยเฉพาะการออกแบบที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (Outcome-Based Education: OBE) (ชลธิชา หอมพุง และอติมาส มากจ้อย, 2566 น. 281) นอกจากนี้ จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ยังไม่มีการศึกษาความพึงพอใจและความต้องการหลักสูตรภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียครบทุกกลุ่ม

ด้วยเหตุนี้ คณะผู้วิจัยในฐานะผู้รับผิดชอบหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจและวิเคราะห์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งประกอบด้วย บุคลากร ศิษย์เก่า นักศึกษาปัจจุบัน และผู้ประกอบการ เพื่อนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน สำหรับการปรับปรุงหลักสูตรในรอบปี พ.ศ. 2569 ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

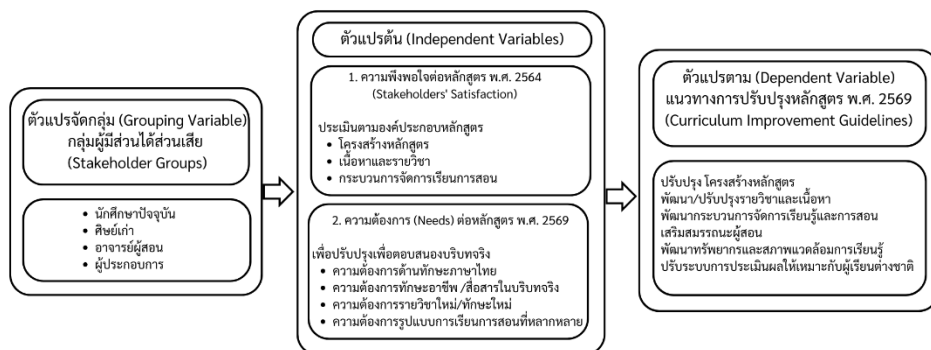
1. ศึกษาความพึงพอใจของบุคลากร ศิษย์เก่า นักศึกษาปัจจุบัน และผู้ประกอบการต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564)

2. วิเคราะห์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4 กลุ่ม ได้แก่ บุคลากร ศิษย์เก่า นักศึกษาปัจจุบัน และผู้ประกอบการต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร พ.ศ. 2569

กรอบแนวคิดในการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแสดงในภาพที่ 1

**การศึกษาความพึงพอใจและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ
(หลักสูตร พ.ศ. 2564) เพื่อใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร พ.ศ. 2569**

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มอง “ความพึงพอใจ” และ “ความต้องการ” เป็นตัวแปรต้น (Independent Variables) ที่ใช้ประเมินด้านประสิทธิผลและความเหมาะสมของหลักสูตรปัจจุบัน โดยอาศัยกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

(Stakeholder Groups) เป็นตัวแปรจัดกลุ่ม (Grouping Variable) เพื่อเปรียบเทียบมุมมองระหว่างกลุ่ม ผลลัพธ์จากการวิเคราะห์จะนำไปสู่ “แนวทางการปรับปรุงหลักสูตร พ.ศ. 2569” ซึ่งเป็นตัวแปรตาม (Dependent Variable) ที่ประกอบด้วยการปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร รายวิชา เนื้อหา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การประเมินผล และการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง

วิธีดำเนินการวิจัย

สำหรับวิธีดำเนินการวิจัยการศึกษาความพึงพอใจและเปรียบเทียบความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ (หลักสูตร พ.ศ. 2564) เพื่อใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร พ.ศ. 2569 คณะผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยนี้ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ประกอบไปด้วย 1) บุคลากรเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรศิลป ศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 2) ศิษย์เก่า 3) นักศึกษาปัจจุบัน และ 4) ผู้ประกอบการที่ใช้บัณฑิตจากหลักสูตรทั้งในประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมีกระบวนการคุ้มครองผู้เข้าร่วมวิจัยเป็นไปตามหลักจริยธรรมของ Belmont Report (1979) ได้แก่ ความเคารพในบุคคล ประโยชน์และความไม่เป็นอันตราย และความยุติธรรม โดยผู้เข้าร่วมทุกคนให้ความยินยอมโดยอิสระ และสามารถถอนตัวได้ตลอดเวลา

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ประกอบไปด้วย

1) บุคลากรเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวน 5 คน ได้มาโดยวิธีเจาะจง (Purposive sampling) เนื่องจากเป็นบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีบทบาทโดยตรงในการออกแบบ ดำเนินการ และประเมินหลักสูตรดังกล่าว

2) ศิษย์เก่า ชาวจีนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาที่ศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2564 ถึงปีการศึกษา 2566 มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 60 คน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีความน่าเชื่อถือทางสถิติ ผู้วิจัยคำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie & Morgan (1970) ซึ่งกำหนดว่า สำหรับประชากรขนาด $N = 60$ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อนยอมรับได้ $\pm 5\%$ จำเป็นต้องใช้กลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ 52 คน ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้โปรแกรมสุ่มตัวเลข (Random Number Generator) จากฐานรายชื่อศิษย์เก่าทั้ง 60 คน จนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 86.7 ของประชากร

3) นักศึกษาปัจจุบันชาวจีนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาที่ศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2567 ถึงปีการศึกษา 2568 มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 42 คน เนื่องจากประชากรกำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยและสามารถเข้าถึงได้ทั้งหมด ผู้วิจัยจึงใช้การสำรวจทั้งประชากร (Census Sampling) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาทุกคน จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของประชากร

4) ผู้ประกอบการที่ใช้บัณฑิตจากหลักสูตรทั้งในประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 5 คน เนื่องจากไม่มีฐานข้อมูลกลางของผู้ใช้บัณฑิต และการเข้าถึงกลุ่มนี้มีความท้าทายสูง ในด้านความลับทางธุรกิจและความยินดีในการให้สัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อคัดเลือก

ผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติ คือ มีประสบการณ์การทำงานบัณฑิตจากหลักสูตรอย่างน้อย 1 ปี และยินดีให้ข้อมูลสะท้อนความคิดเห็นโดยตรงไปตรงมา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ใช้ในการวิจัยในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบผสมผสานที่มีลักษณะทั้งแบบปลายปิด (Close Ended Question) มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คณะผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยตามมาตรฐานส่วนประมาณค่า (Likert scale 5 ระดับ: 1 = น้อยที่สุด, 5 = มากที่สุด) ดังนี้

4.50 – 5.00	=	มากที่สุด
3.50 – 4.49	=	มาก
2.50 – 3.49	=	ปานกลาง
1.50 – 2.49	=	น้อย
1.00 – 1.49	=	น้อยที่สุด

และข้อคำถามปลายเปิด (Open Ended Question) สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และความสอดคล้องโดยการหาค่า IOC จากนั้นคณะผู้วิจัยได้แก้ไขตามคำแนะนำ และนำเข้าสู่ที่ประชุม โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ชุด คือ

2.1 แบบสอบถามความพึงพอใจของบุคลากร ศิษย์เก่า นักศึกษาปัจจุบัน และผู้ประกอบการต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564)

2.2 แบบสอบถามความต้องการของบุคลากร ศิษย์เก่า นักศึกษาปัจจุบัน และผู้ประกอบการต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร พ.ศ. 2569

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา โดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed-Method Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) คณะผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยสอบถามความพึงพอใจของบุคลากร ศิษย์เก่า นักศึกษาปัจจุบัน และผู้ประกอบการต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) และความต้องการเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร พ.ศ. 2569

4. การวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจและความต้องการ โดยมีแนวทางการวิเคราะห์ที่แตกต่างกันตามลักษณะของตัวแปรและวัตถุประสงค์ ดังนี้

4.1 ความพึงพอใจ วิเคราะห์ในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายระดับความพึงพอใจโดยรวม

4.2 ความต้องการ วิเคราะห์โดยแยกตามกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) บุคลากร 2) ศิษย์เก่า 3) นักศึกษาปัจจุบัน และ 4) ผู้ประกอบการ เนื่องจากคาดว่าความต้องการอาจแตกต่างกันตามบทบาทและประสบการณ์ โดยใช้สถิติพรรณนา ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามแต่ละกลุ่ม เพื่อเปรียบเทียบแนวโน้มเบื้องต้น จากนั้นวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความต้องการ ระหว่าง 4 กลุ่ม

จากภาพที่ 2 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็น 1) ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นบุคลากร คือ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวน 5 คน พบว่า เพศหญิงมากที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 80 มีสัญชาติไทย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100 2) ศิษย์เก่าชาวจีน จำนวน 52 คน พบว่า เพศหญิงทั้งหมด จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 100 มีสัญชาติจีน จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 100 3) นักศึกษาปัจจุบัน จำนวน 42 คน พบว่า เพศหญิงมากที่สุด จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 มีสัญชาติจีน จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และ 4) ผู้ประกอบการที่ใช้บัณฑิตจากหลักสูตรทั้งในประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 5 คน พบว่า เพศชายมากที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60 มีสัญชาติจีน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของบุคลากร ศิษย์เก่า นักศึกษาปัจจุบัน และผู้ประกอบการต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) เพื่อให้การวิเคราะห์ผลสอดคล้องกับกรอบการพัฒนาหลักสูตรตามมาตรฐานอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2562) คณะผู้วิจัยได้จัดหมวดหมู่รายวิชาตาม มิติหลัก 4 ด้าน ของหลักสูตร ได้แก่ 1) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 2) ทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร 3) การบูรณาการวัฒนธรรมไทย และ 4) การประยุกต์ใช้ในงานอาชีพ โดยคำนวณค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในแต่ละมิติจากค่าเฉลี่ยของรายวิชาที่สังกัดในมิตินั้น ดังแสดงในตารางที่ 1 มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 ระดับความพึงพอใจจำแนกตามมิติหลักของหลักสูตร

มิติหลักของหลักสูตร	รายวิชา	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพภาษาไทย	4.80	0.12	มากที่สุด
	การฝึกประสบการณ์วิชาชีพภาษาไทย			
การประยุกต์ใช้ในงานอาชีพ	การแปลสำหรับการจัดการธุรกิจ	4.71	0.18	มากที่สุด
	สื่อนวัตกรรมการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ			
ทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร	การฟัง-พูดภาษาไทยขั้นสูง	4.51	0.37	มาก
	การอ่านหนังสือพิมพ์ภาษาไทย			
การบูรณาการวัฒนธรรมไทย	นาฏศิลป์ไทยสำหรับชาวต่างประเทศ	4.23	0.47	มาก
	ดนตรีไทยสำหรับชาวต่างประเทศ			
	ศิลปะไทยสำหรับชาวต่างประเทศ			
	ภาษาถิ่นในประเทศไทย			

จากตารางที่ 1 พบว่า มิติที่ได้รับความพึงพอใจสูงสุด คือ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (ค่าเฉลี่ย = 4.80) และ การประยุกต์ใช้ในงานอาชีพ (ค่าเฉลี่ย = 4.71) อยู่ในระดับ มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่าควรมีการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริงมากขึ้น ส่วนมิติ ทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (ค่าเฉลี่ย = 4.51) อยู่ในระดับ มากที่สุด ตามเกณฑ์ สำหรับมิติ การบูรณาการวัฒนธรรมไทย (ค่าเฉลี่ย = 4.23) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเมื่อเปรียบเทียบกับมิติอื่น และมีค่า S.D. สูงสุด (0.47) สะท้อนถึงความแปรปรวนของความพึงพอใจในกลุ่มผู้ตอบ ซึ่งอาจเกิดจากความแตกต่างของวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เช่น ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับทักษะปฏิบัติมากกว่าเนื้อหาวัฒนธรรมเชิงลึก ในส่วนข้อเสนอแนะเพิ่มเติม พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อหลักสูตร ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้ ควรเพิ่มคำศัพท์การสื่อสารในชีวิตประจำวันและสำนวนที่ใช้ในการฝึกงาน ควรเพิ่มการฝึกการสื่อสารในชีวิตจริง และควรให้คำแนะนำการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในบริษัทต่าง ๆ ให้มากขึ้น

3. ผลการวิเคราะห์ความต้องการของอาจารย์ ศิษย์เก่า นักศึกษาปัจจุบัน และผู้ประกอบการต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร พ.ศ. 2569 เพื่อให้การวิเคราะห์ความต้องการสอดคล้องกับกระบวนการทบทวนหลักสูตร คณะผู้วิจัยจัดหมวดหมู่ความต้องการตาม มิติหลัก 4 ด้าน เช่นเดียวกับการศึกษาความพึงพอใจ และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบระดับความต้องการระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4 กลุ่ม การวิเคราะห์แบ่งเป็น ความต้องการต่อการปรับปรุงหลักสูตร และความต้องการเพิ่มรายวิชาใหม่

3.1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการต่อการปรับปรุงหลักสูตรของอาจารย์ ศิษย์เก่า นักศึกษาปัจจุบัน และผู้ประกอบการต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับความต้องการต่อการปรับปรุงหลักสูตรจำแนกตามมิติหลักและกลุ่มผู้ตอบ

มิติหลักของหลักสูตร	กลุ่มผู้ตอบ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)
การประยุกต์ใช้ในงานอาชีพ เช่น วิชา AI, ธุรกิจระหว่างประเทศ, ดิจิทัลคอนเทนต์)	บุคลากร	4.40	0.55	F(3, 100) = 8.24 p < 0.001
	ศิษย์เก่า	4.15	0.62	
	นักศึกษา	4.02	0.71	
	ผู้ประกอบการ	4.80	0.45	
เฉลี่ยรวม มิติการประยุกต์ใช้ในงานอาชีพ		4.34	0.66	
การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เช่น การเพิ่มระยะเวลา/รูปแบบการฝึกงาน	บุคลากร	4.20	0.45	F(3, 100) = 5.96 p = 0.001
	ศิษย์เก่า	4.31	0.58	
	นักศึกษา	4.24	0.63	
	ผู้ประกอบการ	4.60	0.55	
เฉลี่ยรวม มิติการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ		4.34	0.57	
ทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร เช่น การสื่อสารในสถานการณ์จริง, ภาษาอังกฤษ	บุคลากร	4.00	0.71	F(3, 100) = 4.12 p = 0.009
	ศิษย์เก่า	4.25	0.54	
	นักศึกษา	4.17	0.68	
	ผู้ประกอบการ	4.40	0.55	
เฉลี่ยรวม มิติทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร		4.21	0.62	
การบูรณาการวัฒนธรรมไทย เช่น การปรับรูปแบบวิชาศิลปวัฒนธรรมให้เชิงปฏิบัติ	บุคลากร	3.20	0.84	F(3, 100) = 12.37 p < 0.001
	ศิษย์เก่า	3.46	0.92	
	นักศึกษา	3.86	0.75	
	ผู้ประกอบการ	3.00	1.00	
เฉลี่ยรวม มิติการบูรณาการวัฒนธรรมไทย		3.38	0.88	

หมายเหตุ: ค่า p < 0.05 ถือว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 2 พบว่า มิติ การประยุกต์ใช้ในงานอาชีพ และ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยความต้องการสูงสุด (ค่าเฉลี่ย = 4.34) และมีความแตกต่างระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะ ผู้ประกอบการ ให้ค่าความต้องการสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.80 และ 4.60 ตามลำดับ) ซึ่งสูงกว่ากลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนมิติ ทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ย 4.21 และยังมีความแตกต่างระหว่างกลุ่ม (p = 0.009) โดยผู้ประกอบการ ให้คะแนนสูงสุด (ค่าเฉลี่ย = 4.40) และศิษย์เก่า (ค่าเฉลี่ย = 4.25) ตามลำดับ ส่วนมิติ การบูรณาการวัฒนธรรมไทย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (ค่าเฉลี่ย = 3.38) และมีความแตกต่างระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญมากที่สุด (p < 0.001) โดย

นักศึกษา ให้ค่าความต้องการสูงสุด (ค่าเฉลี่ย = 3.86) ขณะที่ ผู้ประกอบการ และ บุคลากร ให้ค่าความต้องการน้อยกว่า (ค่าเฉลี่ย = 3.00 และ 3.20) ตามลำดับ

3.2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการเพิ่มรายวิชาใหม่ของอาจารย์ ศิษย์เก่า นักศึกษาปัจจุบัน และผู้ประกอบการต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ เพื่อให้การวิเคราะห์ความต้องการรองรับการตัดสินใจเชิงนโยบายในการออกแบบหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2569 คณะผู้วิจัยได้จัดหมวดหมู่รายวิชาใหม่ที่เสนอให้เพิ่มลงในหลักสูตร ตามมิติหลัก 5 ด้านที่สอดคล้องกับกรอบสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และมาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2562) ได้แก่ 1) ทักษะภาษาและการสื่อสารพื้นฐาน 2) การสื่อสารเชิงธุรกิจและวิชาชีพ 3) การแปลและทักษะพิเศษ 4) ภาษากับวัฒนธรรมและสื่อร่วมสมัย และ 5) เทคโนโลยี นวัตกรรม และการฝึกปฏิบัติ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความต้องการเพิ่มรายวิชาใหม่จำแนกตามมิติหลักและกลุ่มผู้ตอบ

มิติหลัก	รายวิชา	ค่าเฉลี่ยรวม	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ยบุคลากร	ค่าเฉลี่ยศิษย์เก่า	ค่าเฉลี่ยนักศึกษา	ค่าเฉลี่ยผู้ประกอบการ
1. เทคโนโลยี นวัตกรรม และการฝึกปฏิบัติ	การใช้ AI และเครื่องมือดิจิทัลในงานภาษาไทย	4.84	0.14	4.92	5.00	4.75	4.72
	การใช้เทคโนโลยี AI ในการสื่อสารภาษาไทย						
	ภาษาไทยสำหรับคอนเทนต์ครีเอเตอร์และอินฟลูเอนเซอร์						
	ภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์ร่วมสมัย						
	ภาษาไทยเพื่อสื่อดิจิทัลและโซเชียลมีเดีย						
2. การสื่อสารเชิงธุรกิจและวิชาชีพ	ภาษาไทยเพื่อธุรกิจระหว่างประเทศ	4.80	0.22	4.75	5.00	4.71	4.73
	ภาษาไทยธุรกิจและการตลาดดิจิทัล						
	ภาษาไทยเพื่อการตลาดและการโฆษณา						
	ภาษาไทยเพื่อมัลติมีเดียและท่องเที่ยว						
3. การแปลและทักษะพิเศษ	การล่ามภาษาไทยเบื้องต้น	4.85	0.17	4.70	5.00	4.80	4.95
	ภาษาไทยเพื่อการแปลและล่าม						
4. ภาษากับวัฒนธรรมและสื่อร่วมสมัย	ภาษาไทยกับวัฒนธรรมร่วมสมัย	4.76	0.30	5.00	5.00	4.68	4.40
5. ทักษะภาษาและการสื่อสารพื้นฐาน	ทักษะภาษาไทยในบริบทสองภาษา	4.68	0.25	4.50	5.00	4.73	4.45
	ภาษาไทยในสังคมพหุวัฒนธรรม						

จากตารางที่ 5 พบว่า มิติการแปลและทักษะพิเศษ มีค่าเฉลี่ยความต้องการสูงสุด (ค่าเฉลี่ย = 4.85) มิติ เทคโนโลยี นวัตกรรม และการฝึกปฏิบัติ ((ค่าเฉลี่ย = 4.84) และมิติการสื่อสารเชิงธุรกิจและวิชาชีพ ((ค่าเฉลี่ย = 4.80) ตามลำดับ โดยทั้ง 3 มิติอยู่ในระดับ มากที่สุด อย่างไรก็ตาม มิติทักษะภาษาและการสื่อสารพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (ค่าเฉลี่ย = 4.68) ซึ่งยังอยู่ในระดับ มากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มยังให้ความสำคัญกับพื้นฐานภาษา แม้จะมีความต้องการสูงกว่าในมิติเชิงสมรรถนะอาชีพ นอกจากนี้ยังพบว่าศิษย์เก่ามีค่าเฉลี่ย 5.00 ในทุกมิติ แสดงให้เห็นว่าเป็นกลุ่มที่มีความต้องการสูงสุดและสม่ำเสมอที่สุด ส่วนผู้ประกอบการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในมิติภาษากับวัฒนธรรมและสื่อร่วมสมัย (ค่าเฉลี่ย = 4.40) แต่ให้ค่าสูงในมิติการแปลและทักษะพิเศษ (ค่าเฉลี่ย = 4.95) แสดงให้เห็นความแตกต่างเชิงบทบาท โดยผู้ใช้งานจิตให้ความสำคัญกับสมรรถนะเชิงปฏิบัติ

มากกว่าเนื้อหาวัฒนธรรมเชิงทฤษฎี ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เฉลี่ยในทุกมิติมีค่าต่ำ อยู่ระหว่าง 0.14–0.30 แสดงให้เห็นว่าความต้องการมีความชัดเจนและมีความเห็นพ้องสูงภายในแต่ละมิติ

ดังนั้นเพื่อให้การพิจารณาจัดรายวิชาใหม่เป็นไปอย่างมีลำดับความสำคัญ คณะผู้วิจัยจึงจำแนกความต้องการเป็น 2 กลุ่มหลัก ดังนี้

3.2.1 กลุ่มรายวิชาที่ต้องใส่ในเล่มหลักสูตรใหม่ เป็นรายวิชาที่มีค่าเฉลี่ย ≥ 4.90 และ S.D. ≤ 0.15 ได้แก่ วิชาภาษาไทยเพื่อธุรกิจระหว่างประเทศ (ค่าเฉลี่ย = 4.97, S.D. = 0.07) วิชาการล่ามภาษาไทยเบื้องต้น (ค่าเฉลี่ย = 4.96, S.D. = 0.08) และวิชาการใช้ AI และเครื่องมือดิจิทัลในงานภาษาไทย (ค่าเฉลี่ย = 4.90, S.D. = 0.12) โดยทั้ง 3 รายวิชาได้รับคะแนน 5.00 จากอาจารย์และศิษย์เก่าทุกคน แสดงถึงความเห็นพ้องระหว่างผู้ออกแบบหลักสูตร และผู้ใช้หลักสูตร

3.2.2 กลุ่มรายวิชาที่ควรพิจารณาใส่ในเล่มหลักสูตรใหม่ เป็นรายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.80–4.89 ได้แก่ รายภาษาไทยธุรกิจและการตลาดดิจิทัล (ค่าเฉลี่ย = 4.86, S.D. = 0.18) วิชาภาษาไทยเพื่อสื่อดิจิทัลและโซเชียลมีเดีย (ค่าเฉลี่ย = 4.83, S.D. = 0.12) และวิชาการใช้เทคโนโลยี AI ในการสื่อสารภาษาไทย (ค่าเฉลี่ย = 4.83, S.D. = 0.21)

3.3 ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คณะผู้วิจัยได้รับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้ง 4 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 127 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 89.4 ของผู้ตอบทั้งหมด ซึ่งสามารถจัดหมวดหมู่เป็น 5 กลุ่มหลัก รายวิชา ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับรายวิชาที่ต้องการให้มีรายวิชาในหลักสูตร ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2569

กลุ่มรายวิชา	ตัวอย่างข้อเสนอแนะที่ปรากฏ
ทักษะการใช้ภาษาและการสื่อสาร	เพิ่มการฝึกสำนวนไทยในชีวิตประจำวัน (18 ครั้ง) จัดทำแบบเรียนภาษาไทยเฉพาะสำหรับชาวจีน (12 ครั้ง) เพิ่มการอ่านหนังสือพิมพ์/ข่าวออนไลน์สมัยใหม่ (9 ครั้ง)
การสื่อสารเชิงธุรกิจและวิชาชีพ	เพิ่มภาษาไทยสำหรับการสื่อสารในองค์กรจีน-ไทย (21 ครั้ง) จัดวิชาการเขียนเพื่อการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ (15 ครั้ง) เพิ่มการฝึกการประสานงานกับหน่วยงานรัฐ (8 ครั้ง)
การแปลและทักษะพิเศษ	เปิดวิชาการแปลไทย-จีนเฉพาะด้าน (ธุรกิจ, การท่องเที่ยว) (24 ครั้ง) เพิ่มการฝึกการกล่าวสุนทรพจน์สำหรับชาวต่างชาติ (11 ครั้ง)
ภาษากับวัฒนธรรมและสื่อ	สอนภาษาไทยผ่านละคร/รายการทีวี/TikTok (19 ครั้ง) เพิ่มการวิเคราะห์ข่าวภาษาไทยในสื่อดิจิทัล (13 ครั้ง) บูรณาการวรรณคดีกับวัฒนธรรมร่วมสมัย (7 ครั้ง)
เทคโนโลยี นวัตกรรม และการฝึกปฏิบัติ	จัด “โครงการภาษาไทย” เช่น ผลิตวิดีโอส่งเสริมการท่องเที่ยว (27 ครั้ง) เพิ่มการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จำลองสถานประกอบการ (22 ครั้ง) ใช้ AI ช่วยวิเคราะห์ความผิดพลาดในการเขียน (10 ครั้ง)
วิชาเฉพาะมหาวิทยาลัย	เพิ่มวิชา “คนราชภัฏ” เพื่อเสริมจิตวิญญาณการรับใช้สังคม (6 ครั้ง)

จากผลการศึกษาสรุปได้ว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้ง 4 กลุ่ม มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม = 4.53, S.D. = 0.28) โดยมีมิติการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการประยุกต์ใช้ในงานอาชีพ” ได้รับความพึงพอใจสูงสุด (ค่าเฉลี่ย = 4.80 และ 4.71) ในขณะที่ ความต้องการในการปรับปรุงหลักสูตรพบว่า มิติการแปลและทักษะพิเศษ มิติเทคโนโลยี นวัตกรรม และการฝึกปฏิบัติ และมิติการสื่อสารเชิงธุรกิจ มีค่าเฉลี่ยความต้องการสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.85, 4.84, 4.80) และมีความเห็นพ้องสูง (S.D. ต่ำ 0.14–0.22)

โดยเฉพาะรายวิชา “ภาษาไทยเพื่อธุรกิจระหว่างประเทศ” “การล่ามภาษาไทยเบื้องต้น” และ “การใช้ AI และเครื่องมือดิจิทัลในงานภาษาไทย” ได้รับการสนับสนุนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเป็นเอกฉันท์ (ค่าเฉลี่ย ≥ 4.90 , S.D. ≤ 0.12)

นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิด ยังพบแนวโน้มชัดเจนของรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง เช่น โครงการภาษาไทย การฝึกในสถานการณ์จำลอง) และการบูรณาการเทคโนโลยีกับเนื้อหาภาษา ซึ่งถือเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สำคัญสำหรับการทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ ฉบับ พ.ศ. 2569 ต่อไป

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา (หลักสูตร พ.ศ. 2564) เพื่อใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร พ.ศ. 2569 แสดงให้เห็นว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อหลักสูตรให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ภาษาไทยที่เชื่อมโยงกับการปฏิบัติจริงในบริบทวิชาชีพและชีวิตประจำวันมากกว่าเนื้อหาเชิงวัฒนธรรมหรือทักษะเฉพาะทางที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการใช้ภาษาในโลกการทำงาน โดยเฉพาะรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การสื่อสารขั้นสูง และการใช้เทคโนโลยี ได้รับการประเมินในระดับสูงสุด ขณะที่รายวิชาด้านศิลปวัฒนธรรมไทยและภาษาถิ่นมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งสะท้อนแนวโน้มของนักศึกษาชาวต่างชาติ โดยเฉพาะนักศึกษาจีนที่มองภาษาไทยเป็นเครื่องมือเพื่อการประกอบอาชีพมากกว่าการศึกษาเชิงวิชาการหรือวัฒนธรรมเพียงอย่างเดียว สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุษบา บัวสมบุรณ์ และพินพนธ์ คงวิจิตต์ (2567) ที่พบว่า ผู้เรียนในหลักสูตรการสอนภาษาไทยระดับปริญญาเอกให้ความสำคัญกับ การเชื่อมโยงหลักสูตรกับการปฏิบัติงานจริง และการพัฒนาทักษะที่ตอบโจทยตลาดแรงงาน เช่น การวิจัยเชิงประยุกต์ การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนำเสนอผลงานทางวิชาการ รวมถึงงานวิจัยของ วรี เรืองสุข และคณะ (2567) ที่แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาจีนในหลักสูตรภาษาไทยเพื่อชาวต่างชาติมีความมุ่งหวังประกอบอาชีพหลักคือ นักแปล ล่าม และผู้ประกอบการธุรกิจระหว่างจีน-ไทย จึงต้องการทักษะภาษาไทยเชิงปฏิบัติ การสื่อสารในสถานการณ์จริง และความรู้ด้านเศรษฐกิจ ธุรกิจมากกว่าเนื้อหาวัฒนธรรมที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเป้าหมายอาชีพ นอกจากนี้ ข้อเสนอแนะให้เพิ่มคำศัพท์การสื่อสารในชีวิตประจำวันและสำนวนที่ใช้ในการฝึกงานยังสอดคล้องกับผลการประเมินหลักสูตรของ กิตติปัทม์ แสงงาม (2566) ที่พบว่า ผู้เรียนและผู้บัณฑิตต้องการให้หลักสูตรเพิ่มเนื้อหาการสื่อสารในชีวิตจริง และการฝึกงานในสถานประกอบการเพื่อให้บัณฑิตสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ภาษาไทยในบริบทวิชาชีพได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษาซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาเชิงผลลัพธ์ (Outcome-based Education: OBE) ในยุคปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะการวิจัย แบ่งเป็น ข้อเสนอแนะจากการวิจัย และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป มีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1.1 ปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรให้รวมรายวิชาใหม่ที่ตอบโจทยตลาดแรงงาน เช่น การใช้ AI และเครื่องมือดิจิทัลในงานภาษาไทย ภาษาไทยเพื่อธุรกิจระหว่างประเทศ และภาษาไทยสำหรับคอนเทนต์ครีเอเตอร์

1.2 ควรปรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาที่มีความพึงพอใจน้อย เช่น ดนตรี นาฏศิลป์ ศิลปะไทย และภาษาถิ่น ให้สอดคล้องกับความต้องการเชิงปฏิบัติของผู้เรียน โดยบูรณาการเนื้อหาเข้ากับสถานการณ์การสื่อสารจริง เช่น ใช้การแสดงนาฏศิลป์หรือศิลปะไทยเป็นฐานในการฝึกทักษะการฟัง พูด อธิบาย เช่น กิจกรรมอธิบายโนให้ชาวต่างชาติฟัง หรือเชื่อมโยงภาษาถิ่นกับการสื่อสารในบริบทชุมชนท่องเที่ยวและงานภาคสนาม

พร้อมส่งเสริมการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-Based Learning) เช่น ให้นักศึกษาสร้างวิดีโอสั้นแนะนำวัฒนธรรมไทยด้วยภาษาไทยในระดับที่สื่อสารได้จริง เพื่อเพิ่มความหมายและแรงจูงใจในการเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ติดตามผลบัณฑิต ศึกษาเส้นทางวิชาชีพของบัณฑิตหลังสำเร็จการศึกษา 3-5 ปี ทั้งในไทยและจีน เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างสมรรถนะบัณฑิตกับความต้องการตลาดแรงงาน และวิเคราะห์ผลกระทบต่อการจ้างงานในท้องถิ่นและระดับชาติ

2.2 วิจัยเชิงเปรียบเทียบระหว่างหลักสูตรภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มต่าง ๆ เพื่อสังเคราะห์แนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practices) และพัฒนามาตรฐานกลางของกลุ่มราชภัฏในการผลิตบัณฑิตสายต่างชาติ

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้ประกอบการที่ใช้บัณฑิตจากหลักสูตรทั้งในประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ศิษย์เก่าและนักศึกษาปัจจุบันหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี ข้อมูลที่ได้รับเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิเคราะห์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเป็นพื้นฐานสำคัญในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานและทิศทางการพัฒนาประเทศในยุคปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- กิตติปัทม์ แสงงาม. (2566). การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยและภาษาไทยประยุกต์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*, 8(2), น. 72-82.
- กุลนรี นุกิจรังสรรค์ และคณะ. (2564). การศึกษาเบื้องต้นว่าด้วยนักศึกษาจีนในไทย. รายงานวิจัยภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคมแผนงานคนไทย 4.0). สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ.
- บุษบา บัวสมบุญ และพินพนธ์ คงวิจิตร. (2567). การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2563) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 22(1), น. 187-197.
- ชลธิชา หอมพุ่ม และอภิมาส มากจ้อย. (2566). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (4 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 15(1), น. 274 – 288.
- พิมพ์ภรณ์ บุญประเสริฐ. (2559). สถานภาพงานวิจัยด้านการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 12(2), น. 207-222.
- วรี เรืองสุข และคณะ. (2567). ความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ และความมุ่งหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาจีนในโครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏราชบุรีกับมหาวิทยาลัยครุบุรี จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารราชบุรี*, 21(2), น. 21-36.

- วิไลศักดิ์ กิ่งคำ และคณะ. (2564). ความสำเร็จและภาพสะท้อนความต้องการของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560). *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย*, 3(1), น. 7-18.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2562). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 (Thai Qualifications Framework for Higher Education: TQF 2019)*. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. <https://www.mhesi.go.th/tqf/>
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565). *แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคนของประเทศ พ.ศ. 2564-2570 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2566-2570*. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ. (2565). *รายงานการศึกษาระบบอุดมศึกษาไทยในบริบทของประเทศพัฒนาแล้ว ฉบับที่ 1: การผลิตและพัฒนาากำลังคนตามความต้องการของประเทศ*. กรุงเทพฯ: บริษัท พรินท์เอเบิล จำกัด.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), pp. 607-610.
- National Commission for the Protection of Human Subjects of Biomedical and Behavioral Research. (1979). *The Belmont Report: Ethical principles and guidelines for the protection of human subjects of research*. U.S. Department of Health & Human Services. <https://www.hhs.gov/ohrp/regulations-and-policy/belmont-report/index.html>

ผู้เขียนบทความ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนิษฐา พุทเสถียร หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา Email: kanitha.p@nrru.ac.th

อาจารย์วุฒินันท์ ชัยศรี หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา Email: woottinan.c@nrru.ac.th

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปทุมวดี ลำเลิศ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา Email: patumvadee.l@nrru.ac.th

อาจารย์ชมชนก ธนาวิราภรณ์ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา Email: chomchanok.t@nrru.ac.th

อาจารย์ ดร. รุ่งเพชร วรพงศ์ทิพย์ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา Email: rungphet.w@nrru.ac.th